

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119335935
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:6119335935.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanej Y. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., ul. Š. U. č. XXX/XX, o zaplatenie 12 745,21 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 7Csp/108/2019-199 zo dňa 21. januára 2021 a o návrhu žalobcu na prerušenie konania takto

rozhodol:

- I. Návrh žalobcu na prerušenie konania **z a m i e t a** .
- II. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
- III. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu. Výrokom II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania voči žalobcovi. V odôvodnení uviedol, že právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a.s., sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal proti proti Beáte J. (t. č. U.), nar. XX.XX.XXXX, ako žalovanej 1/ a Z. J., nar. XX.X.XXXX, ako žalovanému 2/, aby boli zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť mu 12 745,21 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne z dlžnej sumy 10 420,44 eur od 16.02.2019 do zaplatenia. Okresný súd Banská Bystrica platobným rozkazom č. k. 34Up 921/2019-24 zo dňa 09.08.2019 zaviazal žalovaných 1/ a 2/, aby spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi istinu 12 745,21 eur, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 10 420,44 eur od 16.02.2019 do zaplatenia alebo, aby v tej istej lehote podali odpor. Platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34Up 921/2019-24 zo dňa 09.08.2019 nadobudol voči žalovanému 2/ Z. J.ovi právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27.11.2019. Platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanej 1/ Y. do vlastných rúk. Na základe návrhu pôvodného žalobcu Poštovej banky, a.s., Dvořákovo nábrežie č. 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, Okresný súd Banská Bystrica dňa 17.12.2019 vec postúpil Okresnému súde Prievidza, ako súdu príslušnému na jej prejednanie. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 7Csp 108/2019-148 zo dňa 24.07.2020 pripustil, aby do konania na miesto doterajšieho žalobcu Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie č. 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, vstúpil nový subjekt, a to EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska č. 5, Bratislava, IČO: 35 724 803. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav: Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. 1536002337 zo dňa 26.08.2015 súd zistil, že obsahom zmluvy bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkom spotrebiteľský úver dobrá pôžička a záväzok žalovanej a spoludlžníka úver splatiť pravidelnými mesačnými splátkami. V čl. 2 bod 2.2 Základné parametre úveru bolo uvedené: druh spotrebiteľského úveru: úver, výška schváleného úveru: 12 000,- eur, počet mesačných splátok: 108, termín konečnej splatnosti úveru: 25.08.2024, výška mesačnej úhrady: 224,40 eur, z toho výška mesačnej anuitnej splátky (úroky plus istina úveru): 210,- eur, náklady spojené s poistením schopnosti splácať úver 14,40 eur, fixná úroková sadzba: 15,90 %,

RPMN: 17,20 %, priemerná RPMN: 11,01 %, odplata za poskytnutie úveru: 17,34 %, najvyššia prípustná hodnota odplaty: 22,02 %, celková čiastka, ktorú má klient zaplatiť: 22 587,80 eur, poistenie schopnosti splácať úver: základný súbor poistenia, dlžník vyhlasuje, že spĺňa podmienky pre vznik poistenia, ktoré sú uvedené v bode 7.3 Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery, splatnosť prvej mesačnej úhrady: 25.09.2015. Podaním zo dňa 31.08.2016, označeným ako „Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru“, právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej, že podstatným spôsobom porušila ustanovenia Zmluvy č. 1536002337 zo dňa 26.08.2015 a Obchodných podmienok, a že ani napriek predchádzajúcej upomienke neuhradila svoje záväzky. Podaním zo dňa 26.09.2016, označeným ako „Výzva na úhradu dlžnej sumy“, oznámil právny predchodca žalobcu žalovanej, že svojím konaním podstatným spôsobom porušila ustanovenia Zmluvy č. 1536002337 zo dňa 26.08.2015 a Obchodných podmienok, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť, preto sa úverová pohľadávka stáva ku dňu 26.09.2016 predčasne splatnou v celom rozsahu. Právne vec súd posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 9, § 54a veta prvá, § 103, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 526 ods. 1 veta prvá a § 565 Občianskeho zákonníka a § 1 a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení ku dňu 09.04.2020 (ďalej len „zákon o bankách“). Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnomu záveru, že žaloba nie je podaná dôvodne, a preto ju zamietol. Súd uviedol, že dňa 26.08.2015 bola medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom a Z. ako spoludlžníkom uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. 1536002337. Poštová banka, a.s. Dvořákovo nábrežie č. 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zmluvu uzatvárala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, čo bolo zrejmé aj z výpisu z obchodného registra, kde týmto predmetom bolo aj poskytovanie pôžičiek a úverov. Z tohto dôvodu sa považuje za dodávateľa. Z obsahu zmluvy nevyplývalo, že by žalovaná ako dlžník, ani Z. J. ako spoludlžník, konali v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto sa podľa súdu prvej inštancie považujú za spotrebiteľov. Poštová banka, a. s., postúpila pohľadávku voči žalovanej a jej spoludlžníkovi z uvedenej zmluvy žalobcovi a súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli splnené podmienky postúpenia pohľadávky na nebankový subjekt (žalobcu) podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, postúpenie pohľadávky je platným právnym úkonom a žalobca je aktívne legitimovaným subjektom. Pôvodný veriteľ a žalovaná (a tiež spoludlžník Z. J.) si v čl. VI bod 6.8 Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery účinných od 13.06.2015 dohodli, že banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak je dlžník/spoludlžník v omeškaní viac ako tri mesiace so zaplatením splátky, alebo jej časti. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. Veriteľ môže vyhlásiť úver za predčasne splatný najskôr po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatný celý dlh, a za splnenia podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a to upozornenia spotrebiteľa (dlžníka) na možnosť zosplatnenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva. Pred uplatnením práva vyhlásiť úver za predčasne splatný (právo o plnenie celku) upozornil veriteľ žalovanú na výkon tohto práva podaním zo dňa 31.08.2016. Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 31.08.2016 sa s poukazom na čl. IV bod 4.3.6 Všeobecných obchodných podmienok účinných od 01.01.2015 považuje (bod 25. a bod 51) za doručenu dňom 10.09.2016 (dňa 31.08.2016 plus 10 dní). Ku dňu 30.08.2016 bola žalovaná v omeškaní po dobu viac ako tri mesiace v skutočnosti s úhradou časti splátky splatnej dňa 25.04.2016 (celkovo z nej do uvedeného dátumu zaplatila 111,85 eur) a s úhradou splátky splatnej dňa 25.05.2016. U splátky splatnej dňa 25.06.2016, dňa 25.07.2016 a dňa 25.08.2016 omeškanie ku dňu 30.8.2016 trvalo menej ako tri mesiace. Ku dňu 26.09.2016, kedy pôvodný veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, bola žalovaná v omeškaní po dobu viac ako tri mesiace s úhradou časti splátky splatnej dňa 25.04.2016, dňa 25.05.2016 a dňa 25.06.2016. Z listinných dôkazov, ktoré sú prílohou žaloby, súd zistil, že pôvodný veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru (dňa 26.09.2016) po upozornení žalovanej ako spotrebiteľa (dňa 31.8.2016) na vykonanie práva dodávateľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Z formulovania Upozornenia - Výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 31.08.2016 (textová časť: „... je pohľadávka banky, vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti ...“), v spojení s právnym úkonom zosplatnenia je zrejmé, že pôvodný veriteľ pristúpil k zosplatneniu pre omeškanie dlžníka (žalovanej) s úhradou splátky (splátok), u ktorej omeškanie trvalo viac ako tri mesiace, čo sú splátky splatné dňa 25.04.2016 a dňa 25.05.2016. V poradí prvou splátkou, z dôvodu neuhradenia ktorej mohlo dôjsť k zosplatneniu, je splátka splatná dňa 25.04.2016 (uhradená bola len čiastočne). Dňom 26.04.2016 (v deň nasledujúci po dátume 25.04.2016), tak začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanej. Trojročná premlčacia doba uplynula dňa 26.04.2019. Pôvodný veriteľ si svoje právo (v priebehu konania prešlo na žalobcu) na zaplatenie zosplatneného dlhu žalovanej z úveru uplatnil žalobou podanou dňa 22.07.2019, teda po márnom uplynutí premlčacej doby, a preto súd žalobu zamietol, keďže z ustanovenia § 54a Občianskeho

zákonníka vyplýva, že po márnom uplynutí premlčacej doby nemožno právo zo spotrebiteľskej zmluvy vymáhať a ani ho platne zabezpečiť, pričom na premlčanie musí súd prihliadať aj bez námietky. Tvrdenie žalobcu, že úver bol zosplatnený vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením, alebo ku splátke splatnej dňa 25.07.2016 a dňa 25.08.2016, neobstojí. Právny následok premlčania sumy 10 420,44 eur sa vzťahuje aj na úroky z omeškania. Premlčaním istiny sa premlčujú aj úroky z omeškania. Preto súd žalobu i v tejto časti zamietol. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie úrokov za obdobie od 26.02.2016 do 25.04.2016, ale aj od 26.04.2016 do 26.09.2016 (zosplatnenie úveru), je premlčaný. Uplatnený bol po uplynutí trojročnej premlčacej doby, keď táto u úrokov splatných dňa 26.02.2016 skončila dňa 26.02.2019, u úrokov splatných dňa 26.03.2016 skončila dňa 26.03.2019 a na úroky splatné v období 26.4.2016 až 26.9.2016 sa vzťahovali už právne následky premlčania zosplatnenej istiny. Preto súd žalobu aj v tejto časti zamietol. Žalovaná bola v konaní úspešná, avšak trovy jej nevznikli, a preto jej súd ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal, že pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou). Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka samostatne. Občiansky zákonník ďalej v ustanovení § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatnenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani túto, ďalšiu splátku dlhu. Žalobca bol toho názoru, že nakoľko právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala - v danom prípade splátky splatnej dňa 25.09.2016. Z uvedeného dôvodu žalobca považuje za nesprávny súdny výklad druhej vety ust. § 103 Občianskeho zákonníka tak, ako ho uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie. Takýto výklad uvedeného ustanovenia by podľa žalobcu v praxi znamenal, že niektoré splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti by boli nepremľčané, avšak zostatok dlhu (splátky úveru splatné od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) by už v ten istý moment bol premlčaný, resp. sám veriteľ by si využitím práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka privodil premlčanie celého nároku (ak by dlžník bol v čase vyhlásenia splatnosti v omeškaní s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 roky). Uplatnený výklad súdu predstavuje podľa žalobcu nezákonné skrátenie premlčacej doby, v danom prípade o 5 mesiacov, a zároveň je v priamom rozpore s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, keďže právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre splátku so splatnosťou 25.04.2016 zaniklo splatnosťou nasledujúcej splátky dňa 25.05.2016. V prípade, ak právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 26.09.2016 - toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.09.2016 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala, a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Právne závery súdu prvej inštancie ohľadom výkladu ust. § 103 Občianskeho zákonníka sú zároveň v priamom rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou krajských súdov, pričom z uvedeného dôvodu je rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozpore so základnými princípmi CSP. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov. Žalobca ďalej poukázal na to, že súd v danom prípade skúmal premlčanie z dôvodu aplikácie ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka na prejednávany spor. Uvedené ustanovenie vykazuje obdobný zásah do Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj len „ústava“) garantovaného práva na súdnu ochranu tak, ako vykazovalo protiústavné ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Žalobca v tejto súvislosti tiež poukázal na to, že Okresný súd Martin dospel k záveru, že uvedená úprava následkov premlčania práva a prihladania naň v zmysle aktuálneho znenia § 54a Občianskeho zákonníka nie je v súlade s ústavou, a to s jej ust. čl. 47 ods. 3, čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 1 ods. 1, a preto Okresný súd Martin podal dňa 30.07.2020 na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) návrh na začatie konania o súlade § 54a Občianskeho zákonníka s

ústavou. Konanie sa vedie pod evidenčným číslom spisu 1730/2020. Žalobca navrhoval, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP ho zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne aby odvolací súd konanie prerušil až do doby, dokým sa rozhodne o podanom návrhu Okresného súdu Martin o súlade § 54a Občianskeho zákonníka s ústavou.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou ako vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobu zamietol na tom právnom závere, že žalobcom uplatnené právo je premlčané, a keďže ide o právo zo spotrebiteľskej zmluvy, prihliadol na premlčanie v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka z úradnej povinnosti. Žalobca si uplatňoval právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý sa stal splatným v celosti na základe oznámenia právneho predchodcu žalobcu zo dňa 26.09.2016 pre omeškanie žalovanej so splácaním spotrebiteľského úveru trvajúceho dlhšie ako tri mesiace a po tom, čo žalovanú listom zo dňa 31.08.2016 upozornil, že pohľadávka zo zmluvy o úvere je ku dňu 30.08.2016 viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, vyzval ju na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 dní od doručenia výzvy a upozornil ju na možnosť vyhlásiť úver za predčasne splatný a na možnosť žiadať úhradu celej pohľadávky. Právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplatneniu pre omeškanie žalovanej s úhradou splátky, u ktorej omeškanie trvalo viac, ako tri mesiace, čo sú splátky splatné dňa 25.04.2016 a dňa 25.05.2016. V poradí prvou splátkou, z dôvodu neuhradenia ktorej mohlo dôjsť k zosplatneniu, je splátka splatná dňa 25.04.2016. Dňom 26.04.2016 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 26.04.2019 a právny predchodca žalobcu podal žalobu dňa 27.07.2019. Premlčacia doba začala plynúť odo dňa zročnosti splátky splatnej dňa 25.04.2016 z dôvodu, že dlh sa stal zročným pre nesplnenie tejto splátky.

6. Žalobca vo svojom odvolaní uplatnil odvolacie dôvody spočívajúce v tom, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP). Predovšetkým namietal, že dlh sa stal v celosti zročným pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.09.2016, ktorá bezprostredne predchádzala vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, a preto jeho právo nie je premlčané. Právo veriteľa na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu pre nezaplatenie skorších splátok zaniklo vždy v dôsledku toho, že nastala splatnosť ďalšej splátky. Výklad súdu prvej inštancie predstavuje nezákonné skrátenie premlčacej doby a ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého súd prihliadal na premlčanie bez námietky dlžníka, je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.

7. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

9. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

11. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stal zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

12. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

14. Z uvedených ustanovení vyplýva, že premlčacia doba v prípade spotrebiteľského úveru, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, a teda k zosplatneniu celej pohľadávky, pričom musí byť dodržaný ten postup, že veriteľ môže uplatniť toto právo najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Pre prípady, kedy sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným, splatným celý dlh, stanovuje Občiansky zákonník v ustanovení druhej vety § 103 osobitné pravidlo pre začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu a táto začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal zročný celý dlh.

15. Pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby je tak rozhodné zistenie splatnosti tej splátky, pre nezaplatenie ktorej veriteľ pristúpil k zosplatneniu celého úveru. Právny predchodca žalobcu úver zosplatnil výzvou zo dňa 26.09.2016. Pokiaľ teda z právneho úkonu, ktorým došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka a ani z predchádzajúcej výzvy právneho predchodcu žalobcu žalovanej nebolo možné zistiť, pre ktorú splátku došlo k zosplatneniu úveru, treba vychádzať z toho, že veriteľ mohol pristúpiť k zosplatneniu len za podmienok podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Z ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka tak vyplýva obmedzenie veriteľa na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre neplnenie splátok až po uplynutí troch mesiacov s

omeškaním zaplataenia splátky a tiež povinnosť veriteľa upozorniť spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní.

16. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že v danom prípade bola rozhodujúca splátka pre začiatok plynutia premlčacej doby, ktorá bola splatná bezprostredne pred zosplatením, t. j. splátka splatná dňa 25.09.2016. Ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti právnym predchodcom žalobcu dňa 26.09.2016 bola žalovaná v omeškaní viac ako tri mesiace s úhradou splátok splatných dňa 25.04.2016, 25.05.2016 a 25.06.2016, avšak veriteľ mohol úver zosplatiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Veriteľ žalovanú upozornil na uplatnenie tohto práva listom zo dňa 31.08.2016. V tento deň bola žalovaná najmenej tri mesiace v omeškaní so splátkami splatnými dňa 25.04.2016 a 25.05.2016, a preto len pre tieto splátky sa mohol celý dlh stať splatným, keďže iba v ich prípade boli splnené zákonné podmienky na vyhlásenie celého úveru za splatný. Veriteľ pristúpil k vyhláseniu splatnosti až po splnení podmienok stanovených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dňa 26.09.2016. V nadväznosti na jeho výzvu zo dňa 31.08.2016 a omeškanie žalovanej boli splnené podmienky na vyhlásenie celého úveru za splatný iba pre splátky splatné 25.04.2016 a 25.05.2016, pričom prvou omeškanou splátkou bola splátka splatná dňa 25.04.2016 a pre túto sa tak stal celý dlh splatným tak, ako to vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku (ods. 80). Premlčacia doba preto začala plynúť od splatnosti tejto splátky, t.j. splátky splatnej dňa 25.04.2016 (výslovne v § 103 Občianskeho zákonníka odo dňa zročnosti nesplnenej splátky), pričom trojročná premlčacia doba uplynula dňa 25.04.2019. V danom prípade ide o plynutie premlčacej doby a nie lehoty, a preto táto začína plynúť rozhodujúcim dňom. Žaloba bola podaná na súd až dňa 22.07.2019 po uplynutí premlčacej doby.

17. Námietky žalobcu o nesprávnom výklade vyššie uvedených ustanovení neboli dôvodné. Je pravdou, že ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi, ak ide o plnenie v splátkach, žiadať o zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené, pričom toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Uvedené zákonné ustanovenie je však všeobecným a v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, čo je aj prípad prejednávanej veci, mohol dodávateľ (právnym predchodca žalobcu) uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Výlučná a izolovaná aplikácia ustanovenia § 565 v tom zmysle, že by veriteľ mohol žiadať zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (napr. že by vyhlásenie splatnosti dňa 26.09.2016 mohlo nastať iba pre splátku splatnú 25.09.2016, ktorá je bezprostredne predchádzajúcou vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a zároveň vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je uskutočnené do najbližšej nasledujúcej splátky splatnej dňa 25.10.2016), je už z uvedeného ustanovenia § 53 ods. 9 v spotrebiteľských vzťahoch vylúčená. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka precizuje a prísnejšie upravuje podmienky uplatnenia práva veriteľa žiadať zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy a už z jeho konštrukcie je zrejmé, keďže na uplatnenie práva na zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky sa vyžaduje minimálne tri mesiace trvajúce omeškanie dlžníka s úhradou splátky a zároveň upozornenie spotrebiteľa dodávateľom v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva, že výlučná aplikácia ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a jeho výklad použitý žalobcom neprichádza do úvahy. Z týchto dôvodov sa odvolací súd ani nemôže stotožniť s rozhodnutiami súdov, na ktoré poukázal žalobca vo svojom odvolaní, pričom zdôrazňuje, že v ich prípade nejde ani o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, keďže rovnako tak existujú súdne rozhodnutia aplikujúce uvedené zákonné ustanovenia rovnako, ako to učinil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, a ako ich aplikuje a vykladá aj odvolací súd v tejto veci. Okrem toho viaceré rozhodnutia súdov, na ktoré poukázal žalobca, nie je možné porovnať zo skutkovým stavom daným v predmetnej veci vedenej v tomto konaní, keďže ide o skutkovo odlišné prípady. Odvolací súd zdôrazňuje, že vzhľadom na konšteláciu samotného zosplatenia plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, najmä podmienku minimálne trojmesačného omeškania a výzvu predchádzajúcu zosplateniu, je potrebné pre identifikáciu splátky, pre ktorú sa stal celý dlh splatným, vychádzať z vyššie uvedených ustanovení § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, nie izolovane z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka.

18. Celý dlh žalovanej sa tak stal splatným pre splátku splatnú dňa 25.04.2016, a preto od tejto splátky začala v zmysle druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka plynúť trojročná premlčacia doba, a to

vrátane splátok splatných medzi splatnosťou splátky splatnej dňa 25.04.2016 a vyhlásením mimoriadnej splatnosti dňa 26.09.2016, keďže zákonné ustanovenie druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka hovorí jednoznačne o začiatku plynutia premlčacej doby pre celý zročný dlh a vyhlásenie celého dlhu za splatný nastalo pre omeškanie konkrétnej splátky a predstavuje takú zmenu v obsahu záväzku, ktorá je podľa názoru odvolacieho súdu účinná vo vzťahu ku všetkým nasledujúcim splátkam, a preto je ďalšie posudzovanie premlčacej doby vo vzťahu k jednotlivým splátkam, ktorých splatnosť by prichádzala do úvahy po splátke, v dôsledku nesplnenia ktorej došlo k zosplateniu celého dlhu, v zmysle prvej vety § 103 Občianskeho zákonníka nepoužiteľné.

19. Pokiaľ žalobca namietal nezákonné skrátenie premlčacej doby súdom, je aj táto odvolacia námietka zjavne neopodstatnená. Súd prvej inštancie žiadne z aplikovaných zákonných ustanovení „nenovelizoval“ a aplikoval a vykladal ich výlučne v súlade s ich významom, ochranným účelom noriem spotrebiteľského práva a aj v súlade s výkladovým princípom právnych noriem „v prospech spotrebiteľa“. Už len zo samotnej konštrukcie ustanovení druhej vety § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka je zrejmé a zákonná možnosť, že premlčacia doba začne plynúť skôr, než vôbec veriteľ uplatní svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, t. j. spätne. Ide pritom o zákonnú úpravu začiatku plynutia premlčacej doby, ktorá je jasná a veriteľovi je vopred známe, že ak využije právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie splátky, v tom okamihu už z premlčacej doby časť uplynula v zmysle druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka, keďže táto začala plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal celý dlh zročným. V prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy sa na uplatnenie práva žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky vyžadujú prísnejšie podmienky v zmysle § 53 ods. 9 (viď vyššie) a je taktiež vopred zrejmé, že v čase uplatnenia tohto práva veriteľom už časť premlčacej doby uplynula, a to zrejme väčšia, keďže musela byť splnená podmienka aspoň trojmesačného omeškania s plnením splátky, pre ktorej nesplnenie sa dlh stal splatným, a tiež podmienka upozornenia spotrebiteľa dodávateľom na uplatnenie tohto práva. Je potom na zodpovednosti a na rozhodnutí veriteľa, či právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky využije, kedy ho využije a najmä, či a kedy podá žalobu v prípade nesplnenia si povinností dlžníkom, v súvislosti s čím odvolací súd poukazuje na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a svoje práva uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Navyiac odvolací súd dodáva, že ustanovenia zákona upravujúce začatie plynutia premlčacej doby od momentu, kedy mohlo byť právo uplatnené prvýkrát, ako aj všeobecnú dĺžku premlčacej doby v trvaní troch rokov, sú iba všeobecnou právnou úpravou premlčacej doby, avšak vôbec nie takou, ktorá by platila absolútne a v každom prípade. Zákon môže a aj stanovuje pre rôzne prípady odlišné trvanie premlčacích dôb a tiež, ako je aj z vyššie uvedeného zrejmé, aj rôznych začiatok plynutia premlčacej doby. Ide o prípady predpokladané zákonom, a preto sa rozhodne nemôže jednať o nezákonné skrátenie premlčacej doby, ako to prezentuje žalobca v odvolaní. Výklady ad absurdum nie sú namieste a za každých okolností je za uplatnenie práva zodpovedný ten, komu toto právo zákon priznáva, a to tak pokiaľ ide o včasnosť jeho uplatnenia, využitie takej možnosti v zmysle jeho uplatnenia priamo voči druhej zmluvnej strane, ako aj v zmysle uplatnenia si svojho práva na súde žalobou.

20. Žalobca ďalej namietal aplikáciu ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka z dôvodu, že toto považuje za rozporné s ústavou, porušujúce princípy právneho štátu, zákaz diskriminácie, rozporné s právom na nestranný súd, s právom na súdnu ochranu, pričom uvedené ustanovenie jednostranne zvýhodňuje spotrebiteľa ako dlžníka tým, že inak nestranný súd je povinný z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie práva, pričom takéto ochrana jednej zo strán sporu je v rozpore s princípom nestrannosti súdu a aj s princípom právneho štátu. Poukázal na to, že Okresný súd Martin podal dňa 30.07.2020 na ústavný súd návrh na začatie konania o súlade predmetného ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka s ústavou. Žalobca žiadal v tejto súvislosti prerušiť konanie podľa § 164 CSP až do rozhodnutia ústavného súdu o súlade právnych predpisov. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že s argumentáciou žalobcu sa nestotožňuje a ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka nepovažuje za rozporné s ústavou. Podľa uvedeného ustanovenia premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť. Z uvedenej formulácie je zrejmé, že zákon nehovorí o práve spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy, ale všeobecne o práve zo spotrebiteľskej zmluvy, čiže môže ísť aj o právo dodávateľa zo spotrebiteľskej zmluvy voči spotrebiteľovi. Uvedené ustanovenie je tak podstatne odlišné od ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, o ktorom v minulosti ústavný súd rozhodol, že je v rozpore s ústavou. Vo všeobecnosti tak ustanovenie § 54a nezvýhodňuje jednostranne len spotrebiteľa, ale podľa názoru odvolacieho súdu umožňuje z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie

aj v prípade práva uplatňovaného zo spotrebiteľskej zmluvy spotrebiteľom voči dodávateľovi. Uvedené zákonné ustanovenie síce prelomuje zásadu, že na premlčanie práva prihlíada súd iba na námietku, avšak upravuje túto možnosť všeobecne na konkrétny typ práv, a to práv zo spotrebiteľských zmlúv, avšak bez ohľadu na to, či ide o právo spotrebiteľa alebo právo dodávateľa. Týmto sa uvedené ustanovenie podstatne líši od bývalého ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa a podľa názoru odvolacieho súdu nie je v rozpore s ústavou, keďže zachováva rovnakú možnosť jeho použitia tak v prospech spotrebiteľov, ako aj v prospech dodávateľov, pričom samotná povinnosť súdu prihliadať v konkrétnych veciach na premlčanie z úradnej povinnosti nie je v rozpore so žiadnym ustanovením ústavy, pričom odvolací súd aj v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je vždy na účastníkovi daného právneho vzťahu, aby svoje práva uplatnil včas. Uvedené zákonné ustanovenie nijakým spôsobom nemalo vplyv na plynutie premlčacej doby, jej začiatok a okolnosti, za ktorých začala plynúť. Okolnosť, či možno premlčanie posudzovať iba v nadväznosti na námietku strany sporu, prípadne ex offo, nie je podľa názoru odvolacieho súdu takou, ktorá by zakladala akékoľvek porušenie princípov právneho štátu, resp. ústavy za situácie, že jej použitie v rovnakých prípadoch prichádza do úvahy za rovnakých podmienok pre obe zmluvné strany, tak pre dodávateľa, ako aj pre spotrebiteľa. Okrem toho ústavný súd v predmetnej veci o návrhu Okresného súdu Martin medzičasom už rozhodol uznesením sp. zn. PL. ÚS 5/2021-8 zo dňa 12. mája 2021, ktorým návrh Okresného súdu Martin odmietol. Aj z uvedeného dôvodu nebola námietka žalobcu dôvodná a nebol dôvodný ani návrh žalobcu na prerušenie konania, a preto odvolací súd takýto návrh žalobcu zamietol (výrok I.). Odvolací súd zároveň z vyššie uvedených dôvodov, ako aj s poukazom na uvedené rozhodnutie ústavného súdu zároveň nedospel k záveru, že by boli splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov, kedy by bol namieste postup podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP.

21. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil (výrok II.).

22. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a ani z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovanej nejaké trovy vznikli. Odvolací súd preto žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).